

Nr 653

Av herr **Hermansson m. fl.**, om *minskning av försvarskostnaderna*.

(Lika lydande med motion nr 565 i Första kammaren)

Vänsterpartiet kommunisterna framlade i motioner 1968 (II: 656) och 1969 (II: 421 och I: 446) förslag att riksdagen måtte föranstalta om en ny försvarsutredning, som fick i uppdrag att med beaktande av de erfarenheter och insikter vilka vunnits under senare år på militära och politiska områden utarbeta en försvarsordning som, med hänsyn till vårt befolkningstal, våra geografiska förhållanden och övriga relevanta omständigheter, bättre än nuvarande var ägnad att på sikt effektivare fullgöra försvarets uppgifter.

Vi har i motioner hävdad att en ny försvarsutredning måtte pröva förutläggningarna för en rekonstruktion av försvaret, ägnad att tillmötesgå tre väsentliga önskemål:

att göra det arbetsdugligt även inför risken av svårare krigsvillkor än de av militärledningen hittills förutsatta,

att eliminera dess karaktär av hinder för nedrustning och

att avsevärt nedbringa dess kostnader.

Vi anser att om Sverige skall ha ett militärt försvar så bör det vara arbetsdugligt inte endast vid ett visst, i förväg utfunderat krigsfall utan också kunna fungera vid olika alternativ, inklusive möjligheten att stå emot en mycket överlägsen angripare. Inte ens stormakterna lyckades i det senaste världskriget ställa upp något effektivt invasionsförsvar. Det är en illusion att Sverige skall kunna bjuda en stormakt spetsen på dennas villkor med en försvarsorganisation av i princip samma struktur.

De erfarenheter som gjorts under senare år har visat dels svagheten hos ett konventionellt försvar inför en snabb och beslutsam angripare, dels ock hur ett litet land, vars organisation är grundad på folkförsvarets princip, inte bara förmår att hävda sig mot t. o. m. en supermakt utan även kan tvinga den till förhandlingsbordet. Detta sagt utan att göra någon mekanisk jämförelse av det vietnamesiska folkets försvarsorganisation, men vissa iakttagelser kan ändå tillmätas betydelse för utformningen av försvarsstrukturen.

I ovannämnda motioner har vi anvisat en strukturskiss för en ny försvarsorganisation grundad på folkförsvarets princip. Vi menar bl. a. att den

av oss skisserade försvarsstrukturen militärt skulle innebära en kraftigt nedbringad risk för utslagning, då försvaret i denna form är mindre exponerat för förintelse och intimare sammanvuxet med hela befolkningen än vad fallet är i nuvarande försvarsordning.

Den skulle också innebära ett betydelsefullt steg mot nedrustning, enär dess användbarhet för offensiva ändamål starkt nedbringas samtidigt som dess defensiva kapacitet förstärks.

Enligt vår uppfattning skulle en sådan försvarsordning kunna med största möjliga effekt uppbyggas till avsevärt lägre kostnader. Behovet härav belyses bl. a. av de uppgifter om våra försvarsutgifter i relation till andra länders per capita som Gunnar Du Rietz konstaterar i fackförbundstidningen Statsanställd, nr 3, 1970:

	kronor
Sverige	690
Frankrike	625
England	512
Västtyskland	465
Norge	434
Canada	400
Schweiz	352
Danmark	310

Då sakligheten i den teori som på sin tid bestämde uppbyggnaden av nuvarande försvarsstruktur icke motsvarar den aktuella utvecklingen och utvecklingen på området ytterligare bekräftat det motiverade i vårt förslag samt med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anmodar den kommande försvarsutredningen att utreda och framlägga förslag till en ny försvarsordning, i enlighet med de riktlinjer som anförts i ovannämnda motioner;

att den nya försvarsutredningen anmodas att slutföra sitt arbete inom en tidrymd av högst två år; samt

att under denna tid militäranslagen successivt nedskäres så att de vid periodens slut begränsas till underhåll av nuvarande försvarsorganisation och att i princip inga nyinvesteringar göres såvida icke bindande avtal omöjliggör avbeställning och industriell omdisponering till civil nyttoproduktion.

Stockholm i januari 1970

C. H. Hermansson (vpk) Eivor Marklund (vpk) Gunvor Ryding (vpk)